

Sygn. akt IV CSK 270/17

POSTANOWIENIE

Dnia 24 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa D. Spółki Jawnej w G.
przeciwko Z.L.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 24 listopada 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 10 stycznia 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2700 (dwa
tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwany Z L. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 10 stycznia 2017 r. oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 7 marca 2016 r. Sąd pierwszej instancji utrzymał w całości w mocy swój nakaz zapłaty z dnia 4 sierpnia 2015 r. wydany w postępowaniu nakazowym. W sprawie ustalono, że na podstawie umowy z dnia 25 września 2007 roku zawartej pomiędzy stroną powodową D. spółka jawna w G. a pozwanym, Z.L. zlecił powódce wykonanie usługi kompleksowej pomocy w uzyskaniu

odszkodowania za wywłaszczoną działkę położoną w T.. W ramach obowiązków umownych powódka pokrywała także koszty niezbędnych postępowań. W § 4 umowy strony uzgodniły, że wynagrodzenie za usługę płatne będzie dopiero po zakończeniu sprawy i tylko w przypadku pomyślnego jej zakończenia, w formie prowizji od sukcesu w wysokości 40% kwoty odszkodowania, które pozwany otrzyma za działkę. Ponadto do wspomnianej kwoty wynagrodzenia netto doliczony zostanie podatek VAT.

Sąd Apelacyjny ustalił, że § 4 umowy, regulujący kwestię wynagrodzenia za zlecone powódce usługi, był indywidualnie uzgodniony przez strony i w drodze jego językowej wykładni wyrażenie *„Do wynagrodzenia dolicza się należny podatek VAT”* zinterpretował jako postanowienie, że podatek zostanie doliczony przy ostatecznym wyliczeniu kwoty wynagrodzenia za usługi. Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska pozwanego, który twierdził, że przytoczone sformułowanie oznacza, iż podatek VAT został już doliczony do wynagrodzenia, stanowiącego 40% nadwyżki odszkodowania. Oceniał, że gdyby taka była wola stron, to - zważywszy na precyzję pozostałych sformułowań umowy i staranność obu stron przy jej redagowaniu - postanowienie miałoby treść *„Do wynagrodzenia został doliczony należny podatek VAT”*.

Pozwany w skardze kasacyjnej zarzucił naruszenie art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 lipca 2001 r. o cenach (Dz.U. z 2001 r., nr 97, poz. 1050), art. 60 k.c., art. 65 § 1 i § 2 k.c., art. 5 k.c., art. 123 § 1 pkt 1 k.c., art. 385¹ § 1 i § 3 k.c. Na tej podstawie skarżący wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi powód wnosił o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub

oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i nie obejmuje merytorycznego rozpatrywania skargi kasacyjnej. W razie stwierdzenia, że występuje co najmniej jedna z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Skarżący uzasadnił potrzebę rozpatrzenia jego skargi wystąpieniem przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Zdaniem skarżącego w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, które ujął w formie pytania: „Czy w odniesieniu do przedsiębiorcy, który swoje wynagrodzenie za usługę w umowie z konsumentem określa w sposób procentowy, zależny od wysokości uzyskanego przyszłego świadczenia którego w dacie zawarcia umowy nie można określić, mają zastosowanie przepisy z art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 lipca 2001 r. ocenach (Dz. U. z 2001 r. Nr 97, poz. 1050), a jeżeli tak, to czy cenę za usługę określoną w sposób procentowy poczytuje się za cenę brutto, a także, czy procentowe określenie ceny za usługę bez wskazania, że jest to cena brutto jest oznaczeniem zgodnym z przepisami przywołanej ustawy o cenach, a także czy procentowe oznaczenie ceny, a także dodawanie w umowie w następnym zdaniu zapisu o treści: „do ceny dolicza się podatek VAT,” spełnia obowiązki ustawowe w zakresie oznaczenia przez przedsiębiorców cen usług w relacji z konsumentami”.

Powołanie przesłanki objętej art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymagało przedstawienia dostrzeżonego zagadnienia prawnego z powołaniem konkretnych przepisów prawa, wykazania, że jest ono istotne, nowe, poważne i dotąd nierozwiązane w orzecznictwie sądowym, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia sprawy skarżącego, ale także innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepubl.; z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. niepubl.; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, niepubl.).

Przedstawione przez skarżącego pytanie pozbawione jest cech zezwalających na uznanie, że zawiera zagadnienie prawne istotne, nowe i mające abstrakcyjny charakter, w przyjętym rozumieniu. Skarżący nie przedstawił żadnych argumentów przemawiających za koniecznością podjęcia tej problematyki przez Sąd Najwyższy. Ze wskazanego przez skarżącego przepisu ustawy o cenach wynika, że odnosi się on do cen towarów i usług określonych w jednostkach pieniężnych, nie wyłącza jednak dopuszczalności oznaczania w umowie wynagrodzenia zaświadczenie usług („ceny” usługi) przez wskazanie sposobu jego obliczenia, w czym mieści się również wynagrodzenie procentowe od obliczone od kwoty, nieznanej jeszcze w chwili zawierania umowy, której uzyskanie od osoby trzeciej stanowi przedmiot umowy. Jeżeli sposób kalkulacji przewiduje doliczenie podatku VAT, to dopiero tak obliczona kwota jest należnością brutto. Decydujący jest więc wynik procesu wykładni zawartej umowy.

W ocenie skarżącego, skarga jest także oczywiście uzasadniona wobec występowania w zaskarżonym orzeczeniu - jego zdaniem „rażących” naruszeń przepisów prawa materialnego, „skutkujących wydaniem rozstrzygnięcia niezgodnego z obowiązującym prawem, dobrymi obyczajami, a także zasadami współżycia społecznego, które to uchybienia w niewątpliwy sposób wpłynęły w sposób decydujący na wynik przedmiotowej sprawy”.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do wykazania tych wadliwości. Oczywiście naruszenie ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby badania szczegółów czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia.

O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie

to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, Lex nr 1232793). Mimo bowiem nawet oczywistego naruszenia prawa, wyrok może być prawidłowy (postanowienie SN z dnia 7 grudnia 2011 r., V CSK 113/11, nie publ.). Skarżący nie wykazał, że Sąd drugiej instancji dopuścił się oczywistego naruszenia prawa w powyższym rozumieniu oraz że zaskarżony wyrok jest oczywiście wadliwy. Przeprowadzona przez Sąd wykładnia umowy nie uzasadnia twierdzeń o jednoznacznie nieprawidłowym rozumieniu uzgodnień pomiędzy stronami.

Na wniosek powoda zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 oraz § 15 i 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).

jw